

الدروس المهمة لعامة الأمة
አስፈላጊ ትምህርቶች
ለብዙሃኑ ህዝብ

Amharic
አማርኛ
أمازيغية

አዘጋጅ
አብዱልወዘዝ ቢን አብደላህ ቢን ባዝ
ትርጉም
ጋሊ አባባር አባጉማ
እርማት
ሼኽ ጀማል ሼኽ ሙሐመድ

الدروس المهمة لعامة الأمة

تأليف

عبدالعزیز بن عبدالله بن باز

ترجمة

الداعية غالي أبا بور

مراجعة

الداعية جمال محمد أحمد

Amharic
አማርኛ
أمهري

© جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالربوة، ١٤٤٢هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

مركز أصول

الدروس المهمة لعامة الأمة - اللغة الأمهرية. / مركز أصول؛ غالي ابابور - ط ١. - الرياض،

١٤٤٢هـ

٣٦ ص، ١٢ سم x ١٦,٥ سم

ردمك : ٣-٤٠-٨٣٢٣-٦٠٣-٩٧٨

١- الإسلام - ميادئ عامة

أ. ابابور، غالي (مترجم) ب. العنوان

١٤٤٢/٢٧٢٠

ديوي ٢١١

رقم الأيداع: ١٤٤٢/٢٧٢٠

ردمك : ٣-٤٠-٨٣٢٣-٦٠٣-٩٧٨

This book is the property of the Osoul Center. Permission is granted for it to be stored, transmitted, and published in any print, electronic, or other format - as long as the Osoul Center is clearly mentioned on all editions, no changes are made without the express permission of the Osoul Center, and a high level of quality is maintained.

+966 11 445 4900

+966 11 497 0126

P.O.BOX 29465 Riyadh 11457

osoul@rabwah.sa

www.osoulcenter.com

በአሷህ ስም እጅግ በጣም ርህሩህ
እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው

ማውጫ

1	መቅደም	9
2	አንደኛ ትምህርት ስረት አልፋትላና አጫጭር ስራዎች	10
3	ሁለተኛ ትምህርት የእስላም መዘዘናት	10
4	ሶስተኛ ትምህርት የኢማን ማዘዘናት	11
5	አራተኛ ትምህርት የተውሐድ ክፍሎችና የሸርክ ክፍሎች	11
6	አምስተኛ ትምህርት እሳን (ዕባዳን ማሳመር)	16
7	ስደስተኛ ትምህርት የሰላት መስፈርቶች (ሸርጦች)	16
8	ሰባተኛ ትምህርት የሰላት ማዘዘናት (አርካን)	17
9	ስምንተኛ ትምህርት የሰላት ዋጅባቶች (ግዴታዎች)	18
10	ዘጠነኛ ትምህርት አት-ተሕያቱን (ተሸሁድን) ማብራራት	18
11	አስረኛ ትምህርት የሰላት ሱናዎች	20
12	አስራ አንደኛ ትምህርት ሰላትን የሚያበላሹ ነገሮች	22
13	አስራ ሁለተኛ ትምህርት የወዳዳ መስፈርቶች	22
14	አስራ ሶስተኛ ትምህርት የወዳዳ ግዴታዎች	23
15	አስራ አራተኛ ትምህርት ወዳዳን የሚያበላሹ ነገሮች	24
16	አስራ አምስተኛ ትምህርት ሁሉም ሙስሊም ሊለበሰቸው የሚገባ ስነምግባራት	25
17	አስራ ስድስተኛ ትምህርት እስላማዊ ስርአቶች	25
18	አስራ ሰባተኛ ትምህርት ከሸርክና ሌሎች ወንጀሎች ማስጠንቀቅ	25
19	አስራ ስምንተኛ ትምህርት ጀናዛ ላይ መስገድ፣ መሸኘትና መቅብር	26

መቅደም

ምስጋና ለአላህ ለዓለማት ጌታ ይገባው። መጨረሻቸው ያማሬ አላህን ለሚፈሩት ሰዎች ነው። የአላህ እዝነትና ሰላም በባርያውና መልእክተኛው ሙሐመድ ላይ ይሰፈን። እንደዛሬም በሁሉም ቤተሰቦቻቸውና ባልደረቦቻቸው ላይም ይሰፈን።

በመቀጠል፡- ይህች ትምህርት በሁሉም ሙስሊም ላይ ማወቅ ግዴታ የሚሆን ነገርን የሚታብራራ ናት። እሷም “አስፈላጊ ትምህርቶች ለብዙሃኑ ህዝብ” ብዬ ሰየምኳት።

አላህ በሷ ሙስሊሞችን እንድጠቅም ከኔም እንድቀበላት እለምነዋለወኝ፤ እሱ ቸር ነዉና።

አብዱልዐዚዝ ቢን አብደላህ ቢን ባዝ

አንደኛ ትምህርት ሱረት አልፏትህና አጫጭር ሱራዎች

ሱረት አልፏትህና የተቻሉትን አጫጭር ሱራዎችን ከሱረት አዝ-
ዘልዘላ እስከ ሱረት አን-ናስ ድረስ ያሉቲን ንባብ ማስተካከል፤
ማሳፈዝ (በቃል ማስያዝ) እና መረዳቱ ግዴታ የሚሆነውን ትርጉም
ማብራራት፡፡

ሁለተኛ ትምህርት የእስላም ማእዘናት

አምስቱን የእስላም ማእዘናትን ማስተማር፡፡ የመጀመርያውና
አንጋፋው ከአላህ ሌላ በሐቅ የሚመለከ አምላክ እንደ ሌላ እና
ሙሐመድ የአላህ መልእክተኛ መሆናቸውን መመስከር ነው፡፡
ይኸውም ትርጉሟን ከማስረዳትና የ “አ እላህ እለሏህ”ን መስፈርት
ከማብራራት ጋር ነው፡፡

ትርጉሟም፡- “አ እላህ” የሚለው ቃል ከአላህ ሌላ የሚመለከውን
ሁሉ ማስወገድ ነው፤ “እለሏህ” የሚለው ደግሞ አምልኮትን ለአላህ
ብቻ ማረጋገጥ ነው፡፡

የ “አ እላህ ኢለሏህ” መስፈርቶች የሚከተሉት ናቸው፡-

- 01 መሃይምነትን የሚጻረር እውቀት፤
- 02 ጥርጣሬን የሚያስወግድ እርግጠኝነት፤
- 03 ማጋራትን የሚጻረር እኩልነት፤
- 04 ማስተባበልን የሚያስወግድ ማፅደቅ፤
- 05 ጥላቻን የሚትገረር ዉዴታ፤

06 ቸልተኝነት የሌለበት መታዘዝ፤

07 ተቃውሞ የሌለበት መቀበል አና

08 ከአላህ ሌላ በሚመለከው ሁሉ መካድ ናቸው።

በተጨማሪም “ሙሐመድ የአላህ መልእክተኛ ናቸው የሚለውን ምስክርን”ም ማብራራት ያስፈልጋል። የሷ ድንጋጌዎችም የሚከተሉት ናቸው፡-

01 እሳቸው የተናገሩትን እውነት ብሎ መቀበል

02 ያዘዙትን መታዘዝ

03 የከለከሉትን መከልከል አና

04 አላህ ራሱ በደነገገውና መልእክተኛው በደነገጉት ብቻ አላህን መገዛት ናቸው።

በመቀጠልም ለተማሪዎች የቀሩትን የእስላም መእዘናት፤ ሶላት፤ ዘካ፤ የረመዳን ጾም እና ሐጅን ይገልጻል።

❁ ሶስተኛ ትምህርት የኢማን ማእዘናት

የኢማን ማእዘናት ስድስት ናቸው። እነሱም፡- በአላህ ማመን፤ በመላእክቶቹ፤ በመጽሐፍቶቹ፤ በመልእክተኞቹ፤ በአኼራ (መጨረሻው ቀን) እና ደግሞ ሆነ ክፉም ቢሆን በአላህ ቀደር (ዉሳኔ) ማመን ነው።

❁ አራተኛ ትምህርት የተውሒድ ክፍሎችና የሽርክ ክፍሎች

ተውሒድ በሶስት ይካፈላል። እነሱም፡- ተውሒድ አር-ሩቡብያ (የጌታ

አንድነት)፤ ተውሒድ አል-ኡሉሕያ (የአምላክነት አንድነት) እና ተውሒድ አል-አስማእ ወስ-ሲፋት (የስሞችና የባህርያት አንድነት) ናቸው።

“ተውሒድ አር-ሩቡቢያ” ማለት አላህ የሁሉም ነገር ፈጣሪና የነሱ ተቆጣጣሪ መሆኑና በዚህ ዉስጥ አጋር እንደ ሌለው ማመን ነው።

“ተውሒድ አል-ኡሉሕያ” ደግሞ በሐቅ የሚመለከ ብቸኛ አምላክ አላህ መሆኑን ማመን ነው። እሱም የ “ላ እላህ እላላህ” ትርጉም ነው።

ትርጉሟም፡ ከአላህ ሌላ በሐቅ የሚመለከ አምላክ የለም ማለት ነው። ሁሉንም አምልኮት ጾምም ሆነ ሰላትን ለአላህ ብቻ ማድረግ ግዴታ ይሆናል። አምልኮትን አሳልፎ ለሌላ መስጠት አይፈቀድም።

“ተውሒድ አል-አስማእ ወስ-ሲፋት” (የስሞችና የባህርያት አንድነት) ደግሞ በቁርአንና ሐዲስ ዉስጥ የመጡትን ሁሉንም የአላህን ስሞችና ባህርያቶችን ማመን ነው። ለአላህ በሚገባ መልኩ ትርጉሙን ሳያጣሙ፣ ትርጉም ሳያሳጡ፣ ሁኔታ ሳያስቀምጡለትና በፍጡር ሳያመሳስሉት ለሱ ማረጋገጥ ነው። አላህ (ሱ.ወ) እንዲህ ይላል።

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ ۱ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ ۲ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ ۳﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿ [الإخلاص: ۱-۳]

በል «እርሱ አላህ አንድ ነው። አላህ (የሁሉ) መጠጊያ ነው። አልወለደም፤ አልተወለደምም። አንድም ነገር ለርሱ ብጤ አል ሆነም» አል-ኢ. ኸላስ: 1-4

አላህ (ሱ.ወ) እንዲህ ይላል፡

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الشورى: ۱۱]

«እርሱን የሚመስለው ምንም ነገር የለም። እርሱም ሰሚው ተመልካቹ ነው።» አሽ-ሹራ። ።

የሸርክ (የማጋራት) ክፍሎችም ሶስት ናቸው። እነሱም ትልቁ ሸርክ፣ ትንሹ ሸርክና ድብቅ ሸርክ ይባላሉ።

ትልቁ ሸርክ ሁሉንም መልካም ስራ ያጠፋል፤ በሱም ላይ የሞተው ጀሀንም ይገባል።

﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [الأنعام: ٨٨]

ባጋሩም ኖሮ ይሠሩት የነበሩት ከነሱ በታበሰ ነበር።።

﴿مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَيْهِ أَنْفُسِهِمْ بِالْكَفْرِ أُولَئِكَ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ﴾ [التوبة: ١٧]

ለአጋሪዎች በነፍሶቻቸው ላይ በከህደት የሚመሰክሩ ሲኾኑ የአላህን መስጊዶች ሊሠሩ አይገባቸውም። እነዚያ ሥራዎቻቸው ተበላሹ።። እነሱም በእሳት ውስጥ ዘውታሪዎች ናቸው።።

በሱ ላይ የሞቴ ሰው አይማርም።። ጀነት በርሱ ላይ እርም ነው።። አላህ (ሱ.ወ) እንዲህ ይላል፡

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْرِفُ مَنْ يُشْرِكُ بِهِ ۖ وَيَعْرِفُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ [النساء: ٤٨]

አላህ በእርሱ ማጋራትን በፍጹም አይምርም።። ከዚህ ሌላ ያለውንም (ኅጢአት) ለሚሻው ሰው ይምራል።።

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾ [المائدة: ٧٢]

እነሆ! በአላህ የሚያጋራ ሰው አላህ በርሱ ላይ ገነትን በእርግጥ እርም

አደረገ፡፡ መኖሪያውም እሳት ናት፡፡ ለበዳዮችም ምንም ረዳቶች የሏቸውም፡፡

አይነቶቹም ሙታንንና ጣኦትን መለመን፤ እነሱን እርዳታ መጠየቅ፣ ለነሱ መሰል፣ ማረድ እና የመሳሰሉት ናቸው፡፡

ትንሹ ሸርክ ደግሞ ከቁርአንና ሐዲስ ማስረጃ ሸርክ መሆናቸው የተረጋገጠና ከትልቁ ሸርክ ያል ሆኑት ናቸው፡፡ ለምሳሌ፡- ለይዩልኝ ብሎ ዲባዳን መስራት፣ ከአላህ ሌላ ባለው ነገር መማል፣ አላህና እገሌ ያሹት ማለትንና የመሳሰሉት ናቸው፡፡

ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ ይላሉ፡-

«أخوف ما أخاف عليكم الشرك الأصغر» فسئل عنه، فقال: «الرياء» رواه الإمام أحمد، والطبراني، والبيهقي

ለናንተ ከሚፈራላችሁ ሁሉ የሚፈራው ነገር ቢኖር ትንሹ ሸርክ ነው አሉ፡፡ እሱ ምንድነው? ተብሎ ተጠየቀው “ለይዩልኝ ብሎ መስራት ነው” አሉ፡፡ አሕመድ፣ ጠብራኒና አልበይሀቂ ዘግበውታል፡፡

አሁንም ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) በሌላ ሐዲሳቸው እንዲህ አሉ፡

«من حلف بشيء دون الله فقد أشرك» رواه الإمام أحمد بإسناد صحيح «ከአላህ ሌላ ባለው ነገር የማለ ሰው በርግጥ አጋርቷል፡፡» እማሙ አሕመድ በትክክለኛ ሰነድ (ሰንሰለት) ዘግበውታል፡፡

ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) አሁንም በሌላ ሐዲሳቸው እንዲህ አሉ፡

«من حلف بغير الله فقد كفر أو أشرك»

«ከአላህ ሌላ ባለው የማለ ሰው በርግጥ ክዷል ወይም አጋርቷል፡፡» አቡ ዳወድና ትርምዚ ከኢብን ዑመር ዘግበውታል፡፡

ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) አሁንም በሌላ ሐዲሳቸው እንዲህ አሉ፡

« لا تقولوا : ما شاء الله وشاء فلان، ولكن قولوا : ما شاء الله ثم شاء فلان »
أخرجه أبو داود بإسناد صحيح، عن حذيفة بن اليمان رضي الله عنه.

«አላህና እገሌ ያሹት አትበሉ፤ ነገር ግን አላህ ያሻው ከዚያም እገሌ ያሻው በሉ፡፡» አቡ ዳዊድ በትክክለኛ ሰነድ ከሐዘይፋ ዘግበውታል፡፡

ይህ የሽርክ ክፍል ከእስላም መውጣትም ሆነ በእሳት ዉስጥ መዘውተርን አያስከትልም፡፡ ግን ግዴታ የሆነውን ተውሒድ ምሉእነትን ይቃረናል፡፡

ሶስተኛ ክፍል ደግሞ “ድብቁ ሽርክ” ነው፡፡ ማስረጃውም የነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ቃል ነው፡-

«ألا أخبركم بما هو أخوف عليكم عندي من المسيح الدجال؟ قالوا: بلى يا رسول الله، قال: الشرك الخفي، يقوم الرجل فيصلي فيزين صلاته لما يرى من نظر الرجل إليه» رواه الإمام أحمد في مسنده، عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه.

«አዋጅ! እኔ ዘንድ ከደጃል ይበልጥ የሚፈራላችሁን ነገር ልንገራችሁን?» አሉ፡፡ ይንገሩን የአላህ መልእክተኛ ሆይ! አሉ፡፡ አሳቸውም አሉ፡- «ድብቅ ማጋራት ነው፤ እሱም ሰውየው ልሰግድ ይቁምና ሰው ወደሱ መመልከቱን አይቶ ሰላቱን ያሳምራል፡፡» እማሙ አሕመድ ሙስኒዱ ዉስጥ ከአቢ ሰዒድ ዘገበውታል፡፡

ሽርክን በሁለት ብቻ መክፈል ይቻላል፡፡ እሱም ትልቁና ትንሹ ሽርክ ነው፡፡ ድብቅ ሽርክ ግን ሁለቱንም ያጠቃልላል፡፡

እሱም በትልቁ ሽርክ ዉስጥም ይገኛል፡፡ ለምሳሌ የመናፍቃኖች

ሽርክ። እነርሱ ሰውን ለማሳየትና ለነፍሶቻቸው ፈርቶ ወድቅ የሆነውን እምነታቸውን ይደብቁና እስልምናን ለሰው ያሳያሉ። ድብቅ ሽርክ በትንሹ ሽርክ ዉስጥም ይገኛል፤ ለምሳሌ ርያእ። ይህ ባሳለፍነው ሐዲስ ዉስጥ ተጠቅሷል።

 አምስተኛ ትምህርት እሕሳን (ዕባዳን ማሳመር)

“እሕሳን” ማለት አላህን እንደ ሚትመለከት ሆነህ መገዛት ነው፤ እንደ ሚትመለከተው ሆነህ መገዛት ካልቻልክ እርሱ እንደ ሚመለከትህ አውቀህ መገዛትህ ነው።

 ስደስተኛ ትምህርት የሰላት መስፈርቶች (ሸርጦች)

የሰላት መስፈርቶች ዘጠኝ ናቸው፡-

- 01 ሙስሊም መሆን
- 02 አእምሮው ጤና መሆን
- 03 መጥፎንና ጥሩን ነገር የሚለይ እድሜ ላይ መድረስ
- 04 ሐደስን ማስወገድ
- 05 ነጃሳን ማስወገድ
- 06 ህፍረተ ገላን መሸፈን
- 07 የሰላቱ ወቅት መግባት
- 08 ወደ ቅብላ (ከዕባ) መዞር እና

---

1 መስፈርት የሚባለው ወደ ሰላት ከመግባት በፊት መሟላት ያለበት ግዴታ ነው።
 2 ሐደስ ማለት ዉዳእን ማጥፋት ወይም ጀናባ መሆን ማለት ነው። እነሱን ማስወገድ ማለት ዉዳእ ማድረግና መታጠብ ነው።

09 ኒያ ናቸው።

ሰባተኛ ትምህርት የሰላት ማእዘናት (አርካን)

የሰላት ማእዘናት አስራ አራት ናቸው፡-

01 የቻለ ሰው መቆም

02 ወደ ሰላት መግቢያ ተክቢራ (አላሁ አክበር)

03 ሱረት አልፋቲሐን ማምበብ

04 ሩኩዕ (ማጎንበስ)

05 ከሩኩዕ ቀጥ ብሎ መቆም

06 በሰባት አካላት ላይ ሱጁድ ማድረግ

07 ከሱጁዱ መነሳት

08 በሁለቱ ሱጁዶች መካከል መቀመጥ

09 በሁሉም የሰላት ስራዎች ዉስጥ መረጋጋት

10 በየማእዘናቱ መካከል ያለውን ቅደም ተከተል መጠበቅ

11 የመጨረሻውን አት-ተሕያቱን መቅራት

12 ለሱ መቀመጥ

13 በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ላይ ሰለዎት ማውረድ እና

14 በሁለቱም ጎን ማሰላመት ናቸው።

1 የሰላት ማእዘን የሚባለው ወደ ሰላት ከተገባ በኋላ የሚተገበሩ የሰላት አካላት ናቸው። እነሱን ያጎደለ ሰው ሰላቱ ይበላሽበታል።

ስምንተኛ ትምህርት የሰላት ዋጅባቶች (ግዴታዎች)

የሰላት ዋጅባቶች ስምንት ናቸው፡-

- 01 ከመጀመርያ ተክቢራ ወጭ ያሉ ሌሎች ተክቢራዎች፤
- 02 ለእማምና ብቻዉን ለሚሰግድ ሰው ሰሚዐላሁ ሊመን ሐሚደህ (አላህ እሱን ላመሰገኔ ሰው ሰሚ ነው) ማለት፤
- 03 ሁሉም ሰጋጅ ረብና ወለከል ሐምድ (ጌታችን ምስጋና ያንተ ነው) ማለት፤
- 04 ናኩዕ ዉስጥ ሰብሐኑ ረብየል ዐዚም (ታላቁ ጌታዬ ላንተ ከማይገባህ ሁሉ ጥራት ይገባህ) ማለት፤
- 05 ሱጁድ ዉስጥ ሰብሐኑ ረብየል አዕላ (የላቄ ጌታዬ ላንተ ከማይገባህ ሁሉ ጥራት ይገባህ) ማለት፤
- 06 በሁለቱ ሱጁዶች መካከል ረብግፍርሊ (ጌታዬ ማረኝ) ማለት፤
- 07 የመጀመርያውን አት-ተሕያቱን መቅራት እና
- 08 ለሱ መቀመጥ ናቸው፡፡

ዘጠነኛ ትምህርት አት-ተሕያቱን (ተሸሁድን) ማብራራት

አት-ተሕያቱ (ተሸሁድ) የሚከተለውን መቅራት ነው፡-

التحيات لله، والصلوات، والطيبات، السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين، أشهد ألا إله إلا الله، وأشهد أن محمدا عبده ورسوله.

ከብሮች ሁሉ የአላህ ናቸው፤ ፀሎቶችና መልካም ነገሮችም፡፡ አንቱ

ነቢይ ሆይ! ሰላም ባንቱ ላይ ይሁን፤ የአላህ እዝነትና በረከቱም። ሰላም በኛና በደጋግ የአላህ ባሮች ላይ ይሁን። ከአላህ ሌላ በሐቅ የሚመለከ አምላክ እንደ ሌላ እመሰክራለዉኝ፤ ሙሐመድም የአላህ ባርያና መልእክተኛው መሆናቸውን እመሰክራለዉኝ።

ከዚህ በመቀጠል በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ላይ ሰለዋትና በረከትን ያወርዳል። እሱም የሚከተለው ነው፡-

اللهم صل على محمد، وعلى آل محمد، كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميد مجيد، وبارك على محمد، وعلى آل محمد، كما باركت على إبراهيم، وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد .

ያአላህ ሆይ! በኢብራሂምና በቤተሰቦቹ ላይ እዝነትን እንዳወረድክ ሁሉ በሙሐመድና በቤተሰቦቹ ላይ እዝነትህን አወርድ። አንተ ምስጉንና የላቅክ ነህና። በኢብራሂምና በቤተሰቦቹ ላይ በረከት እንዳወረድከው ሁሉ በሙሐመድና በቤተሰቦቹ ላይ በረከት አወርድ፤ አንተ ምስጉንና የላቅክ ነህና።

ከዚያም በመጨረሻም ቁጭታ ከገሐነምና ከቀብር ቅጣት በሕይወትም ሳለ ሆነ ከሕይወት ሕልፈት በኋላ ከመቸገርና ከደጃል ችግር (ፈተና) በአላህ ይጠበቅ። ከዚያም የፈለገውን ዱዓ ይምረጥ፤ በተለይ ከነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) የመጡ ቢሆን ይመረጣል። ከእነሱም፡-

اللهم أعني على ذكرك وشكرك وحسن عبادتك، اللهم إني ظلمت نفسي ظلما كثيرا، ولا يغفر الذنوب إلا أنت، فاغفر لي مغفرة من عندك، وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم .

አላህ ሆይ! በዉዳሴህ፣ በምስጋናህና ዲባዳህን አሳምሬ እንዳመልከህ አግዘኝ። አላህ ሆይ! እኔ ብዙ በደል ራሴን በድያለዉኝ፤ ካንተ ሌላ

ወንጀሊን የሚመር የለምና ካንተ ዘንድ የሆነ ምህረትን ለግሰኝ።
አንተ መሀሪ አዛኝም ስለ ሆንክ ማረኝ።

በመጀመርያ ተሸሁድ ላይ በዙህር፣ ዐስር፣ መግርብና ዲቫኦ ላይ
ከሁለቱ ምስካሪ (ሸሃደተይን) በኋላ ወደ ሶስተኛ ረከዓ ይነሳል።
በነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ላይ ስለዋት ቢያወርዲም የተመረጠ ነው፤ ስለዋትን
አስመልክቶ የመጣ ሐዲስ ሁሉንም ያጠቃልላል። ከዚያ በኋላ ወደ
ሶስተኛ ረከዓ ይነሳል።

አስረኛ ትምህርት የሰላት ሱናዎች

የሰላት ሱናዎች የሚከተሉትን ያካትታሉ። እነሱም፦

- 01** የሰላት መክፈቻ ዱዓኦ ማድረግ
- 02** ከሩኩዕ በፊትና ከኋላ የቀኝ እጁን መዳፍ በግራ እጁ ላይ አስቀምጦ በደረቱ ላይ ማድረግ
- 03** ሁለቱን እጆቹን ጣታቸውን አጠጋግተው ዘርግተው እስከ ትከሻው ወይም ጀርው ድረስ በመጀመርያ ተክቢራ፣ ሩኩዕ በሚወርድ ጊዜ፣ ከዚያ ሲነሳና ከመጀመርያ ተሸሁድ ለሶስተኛ ረከዓ ስነሳ ማንሳት
- 04** በሩኩዕና በሱጁድ ጊዜ ከአንድ በላይ ተስቢህ ማድረግ (አላህን ማጥራት)
- 05** ከሩኩዕ በኋላ ከአንድ በላይ ረብና ወለከል ሐምዱ ማለት፤ በሁለቱ ሱጁድ መካከል ከአንድ ጊዜ በላይ ምህረትን መጠየቅ
- 06** ሩኩዕ ላይ እራስን ከወገብ ልክ ማድረግ

- 07 ሱጁድ በሚወርድ ጊዜ የእጆቹን ጡንቻ ከጎኖቹ፣ ሆዱን ከጭኖቹ እና ጭኖቹን ከባቶቹ ማራቅ
- 08 ሱጁድ ሲወርድ ከንዶችን ከመሬት ላይ ማንሣት
- 09 በመጀመሪያዉ ተሸሁድና በሁለቱ ሱጁዶች መካከል ባለዉ ጊዜ የቀኝ እግሩን ጣት ተክሎ በግራ እግሩ ላይ መቀመጥ
- 10 በመጨረሻ ተሸሁድ የቀኝ እግሩን ጣት በመትከል መቀመጫውን መሬት ማስነካት
- 11 በመጀመርያና ሁለተኛ ተሸሁድ ዉስጥ ከመጀመርያ እስከመጨረሻ ድረስ በአመልካች ጣት ማመላከትና ዱዓእ በሚያደርግ ጊዜ ማንቀሳቀስ
- 12 በመጀመሪያዉ ተሸሁድ ሰላትንና ረድኤትን ለነቢዩ ሙሐመድና ለቤተሰቦቻቸዉ፣ ለነቢዩ ኢብራሂምና ለቤተሰቦቻቸዉ መለመን
- 13 በመጨረሻዉ ተሸሁድ ፀሎት ማድረግ
- 14 በሱብሂ ሰላት፣ በጁሙዓ፣ በሁለቱ ዓዶች፣ በእስቲሰቃእ ሰላትና በመጀመርያዎቹ ሁለት ረከዓ የመግርብ እና የዒሻእ ሰላት ዉስጥ ድምፅን ከፍ አድርጎ ቁርአንን መቅራት
- 15 በዙህርና ዐስር ሰላት፣ እንዲዉም የመግራብ ሰስተኛ ረከዓና የዒሻ ሁለቱ የመጨረሻ ረከዓዎች ዉስጥ ድምጽን ዝቅ አድርጎ ቁርአን መቅራት
- 16 ከፋቲሐ ዉጭ ሌላ ሱራን መቅራት፤ ይኸውም ሌሎች ያልተናገርናቸውን የሰላት ሱናዎችን ከመጠበቅ ጋር ይሆናል። ለምሳሌ ከሩኩዕ በኋላ ረብና ወለከል ሐምድ፣ ላይ ሌላ ዝክርን

መጨመርና ሩኩዕ ሲወርዱ የእጅ ጣቶችን ለያይቶ በጉልበት ላይ ማድረግም ሱና ናቸው።

 አስራ አንደኛ ትምህርት ሰላትን የሚያበላሹ ነገሮች

ሰላትን የሚያበላሹ ነገሮች 8 (ስምንት) ናቸው። እነሱም፦

01 እያወቁና እያስታወሱ ሰላት ዉስጥ መናገር። ነገር ግን በመርሳትና ባለማወቅ በመናገሩ ሰላቱ አይበላሽበትም።

02 መሳቅ

03 ሙብላት

04 መጠጣት

05 ህፍረተ ገላ መገለጥ

06 ከቅብላ ብዙ መዞር

07 ሰላት ዉስጥ ብዙና ተከታታይ የሆነ እንቅስቃሴን ማድረግ እና

08 ጠሃራን ማፍረስ

 አስራ ሁለተኛ ትምህርት የዉዱእ መስፈርቶች

የዉዱእ መስፈርቶች አስር ናቸው። እነሱም፦

01 ሙሰሊም መሆን

02 አእምሮው ጤና መሆን

03 መጥፎንና ጥሩን ነገርን የሚለይ እድሜ ላይ መድረስ

04 መነየት

- 05 ወዲያ እስከሚያጠናቅቁ ድረስ ላለማቋረጥ መወሰን
- 06 ወዲያ እን የሚያፈርስ ነገርን ማስወገድ
- 07 ከሱ በፊት በወሃ ወይም በድንጋይ እስትንጃ ማድረግ
- 08 ወሃው ንፁህና መጠቀሙ የተፈቀደ መሆን
- 09 ወሃው ወደ ሰውነት እንዳይደርስ የሚከለክል ነገርን ማስወገድ እና
- 10 ወዲያ የሚያጠፋ ነገር ከሰውነቱ ለማይቋረጥ ሰው የሚሰግደው ሰላት ወቅት መግባት ናቸው።

 አስራ ሶስተኛ ትምህርት የወዲያ ግዴታዎች

የወዲያ ግዴታዎች ስድስት ናቸው። እነሱም፡-

- 01 ፊትን መታጠብ ሲሆን አፍን መጉመጥመጥና ወሃን በአፍንጫ ማስገባት ከዚህ ይመደባል
- 02 ሁለቱን እጆች ከክርኖች ጋር ማጠብ
- 03 ሙሉ ራስን ከጀሮ ጭምር ማበስ
- 04 ሁለቱን እግሮች ከቁርጭምጭሚቶች ጋር ማጠብ
- 05 የተጠቀሱትን የወዲያን ድርግቶች ቅደም ተከተል መጠበቅ እና
- 06 ድርጊቶቹን ማከታተል ናቸው።

የተጠቀሱትን የወዲያ አካላትን ሶስት ጊዜ ማጠብ ይወደዳል። ግዴታው ግን አንድ ጊዜ ብቻ ማጠብ ነው። ጭንቅላትን ግን ከአንድ ጊዜ በላይ ማበስ አይወደድም።

አስራ አራተኛ ትምህርት ወዲያን የሚያበላሹ ነገሮች

ወዲያን የሚያበላሹ ነገሮች 6 (ስድስት) ናቸው። እነሱም፦

- 01 ከሁለቱ የቆሻሻ ማውጫ መንገዶች የወጣ ሁሉ
- 02 ከሰውነታችን ዉስጥ የሚወጣ ነጃሳ ነገር
- 03 በእንቅልፍና በመሳሰሉት ነገራት አእምሮን መሳት
- 04 ሁለቱን ህፍረተ ገላዎች ያለ ሽፋን መንካት
- 05 የግመል ስጋን መብላት እና
- 06 ከእስሊምና መውጣት ናቸው። አላህ ከሱ ይጠብቀን

አስፈላጊ ማስታወሻ፡ ጀናዛን ማጠብ በትክክለኛው ራዕይ ወዲያን አያጠፋም። ይህ ራዕይ የብዙሃን ዓሊሞች ራእይ ነው፤ ያጠፋል ለማለትም ማስረጃ የለውም። ነገር ግን የአጣቢው እጅ የሚችን ብልት ያለ ሽፋን ከነካ ወዲያ ማድረግ ግዴታ ይሆንበታል። ሆኖም አጣቢው የሬሳን ብልት ያለ ሽፋን መንካት የለበትም። እንደዚሁ ከዓሊሞች ራዕይ ዉስጥ ተቃራኒ የታ ንክኪ በስሜትም ሆነ ያለ ስሜት ብሆንም ወዲያን አያበላሽም የሚለው የተሻለ ነው። ከብልቱ ፈሳሽ ከወጣ ግን ወዲያ ማድረግ ይኖርበታል። ምክንያቱም ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) ምስታቸውን ስመው ወዲያ ሳያድሱ ሰግደዋሉ። በሱረት አን-ኒሳ እና አልማእዳ ዉስጥ ያለው

﴿أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ﴾ [النساء: 43]

«ወይም ሴቶችን ከነካችሁ» የሚለው የተፈለገው የገብረ ስጋ ግንኙነት ነውና። ይህ የኢብን ዐባስና የብዙ ሰለፎች ራዕይ ነው።

❁ አስራ አምስተኛ ትምህርት ሁሉም ሙስሊሞች ሊላበጁቸው የሚገቡ ስነምግባራቶች

ሁሉም ሙስሊሞች ሊላበጁቸው ከሚገቡ ስነምግባራቶች መካከል እውነተኛነት፣ ታማኝነት፣ ጥብቅነት፣ እፍረት (ሐያእ)፣ ጀግንነት፣ ቸርነት፣ ቃል ከዳን መሙላት፣ አላህ እርም ያደረጋቸውን ነገሮች መራቅ፣ ጉርብትናን ማሳመር፣ በችሎታ ልክ ችግርተኛን መርዳትና ሌሎችም ቁርአንና ሐዲስ የደነገጋቸው ስነምግባራት ናቸው።

❁ አስራ ስድስተኛ ትምህርት እስላማዊ ስርአቶች

እስላማዊ ስርአቶች ሰላምተኛነት፣ ፈገግታ፣ በቀኝ መብላትና መጠጣት፣ መጀመርያ ላይ ቢስምላህ ማለት፣ በመጨረሻም አልሐምዱሊላህ ማለት፣ ካስነጠሰ በኋላ አልሐምዱሊላህ ማለት፣ ያስነጠሰ ሰው አልሐምዱሊላህ ካለ ረሕመከላህ ማለት፣ በሽተኛን መጠየቅ፣ ጀናዛን ተከትለው በሱ ላይ መስገድና መቅበር፣ መስጂድና ቤት ሲገቡ ወይም ሲወጡ፣ መንገድ ሲሄዱ፣ከወላጆች፣ ዘመዶች፣ ጎረቤት፣ ትላልቆችና ትናንሾች ጋር፣ የወለዱትና የተጋቡትን ሲመርቁ፣ የሞት አደጋ ያጋጠመውን በማጽናናትና ከዚህ ሌላ ባሉ ዉስጥም ልብስ ሲለብሱ፣ ሲያወልቁና ጫማ ሲያደርጉ እስላማዊ ስርዓቶችን መጠበቅ አለበት።

❁ አስራ ሰባተኛ ትምህርት ከሽርክና ሌሎች ወንጀሎች ማስጠንቀቅ

ሽርክና ሌሎች ወንጀሎች በተባሉት ዉስጥ ሰባቱ ሰዉን አጥፊ ወንጀሎች ይገኙበታል። እነሱም በአላህ ማጋራት፣ ድግምት፣ አላህ

ክልክል ያደራጋትን ነፍስ ያለ አግባብ ማጥፋት፣ ወለድ ሙብላት፣ የየቲሞችን (ወላጅ አልባ ህፃናትን) ገንዘብ ሙብላት፣ የዘመቻ ቀን መሸሽ እና ጥብቆች ከወንጀል ዘንጊ ምእመናትን በዝሙት መስደብ ናቸው።

ሌላው ወንጀል ደግሞ የወላጆችን ሐቅ ማጥፋት፣ ዝምድናን መቁረጥ፣ ሐሰት ምስክር፣ ሐሰት መሀላ፣ ጎረቤትን ማስቸገር፣ ሰዎችን በደም፣ በንብረትና በክብር ወስጥ መበደል፣ አስካሪ መጠጥን መጠጣት፣ ቁማር መጫወት፣ ሐሜት፣ ወሬን ማቃብልና ሌሎችም አላህ ወይም መልእክተኛው የክለክሉት ነገሮችን ሁሉ ያካትታል።

 አስራ ስምንተኛ ትምህርት ጀናዛ ላይ መስገድ፣ መሸኘትና መቅበር

01 በመጀመርያ ሟቹ «ላ እላህ እለላህ» እንዲል ማስታወስ ያስፈልጋል። ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ አሉ፡- «ሟቾቻችሁን ላ እላህ እለላህ አስያዙት» ሙስሊም ዘግበውታል። ሟች የተባለው ለሞት የቀረበና የሞት ምልክት የታየበት ሰው ነው።

02 መሞቱ ሲረጋገጥ አይኖቹንና አፉን መገጣጠም።

03 የሙስሊም እሬሳን ማጠብ ግዴታ ነው። በዘመቻ ወስጥ የሞቴ ከሆነ ግን አይታጠብም፤ አይሰገድበትም። በልብሱ ራሱ ይቀበራል። ምክንያቱም ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) በኡሑድ ላይ በተገደሉት ሰዎች ላይ አልሰገዱም፤ አላጠቧቸውምም።

04 እሬሳው ሲታጠብ እፍረተ ገላው ይሸፈናል። ከዚያም ትንሽ ከፍ ይደረግና ከሆዱ ወስጥ ንፋስ እንድወጣ በትንሹ

ይጨመቃል። በመቀጠልም አጣቢው እጁን በጨርቅ ነገር ይጠቅልልና እስትንጃ ያደርግለታል። ከዚያም የሰላት ውዳእን ያደርግለታል። ቀጥለውም ጭንቅላቱንና ጽሙን በወሃና ቁርቁራ ወይም በመሳሰሉ ነገር ያጥባል። ከዚያም ቀኝ ጎኑን ያጥባል፤ ቀጥለው ግራውን። ቀጥለውም ለሁለተኛና ሦስተኛ ጊዜ እንዲው ያጥበዋል። ሲያጥበውም ሆዱን በእጁ ይጫነዋል። የሆነ ነገር ከወጣ መውጫውን ያጥብና በጥጥ ወይም በሌላ ነገር ይዘጋው። በዚህ ካልቆመ በጭቃ ወይም ዘመናዊ ህክምና ባመጣ ነገር ይዘጋው። ውዳእን ይደግምለታል። በሶስት ካልጸዳ ወደ አምስት ወይም ሰባት ይጨምርና በልብስ ይጥረገው። በመተታጠቅያዎቹና ሱጁድ ቦታ ላይ ሽቶን ይቀባለት። ሰውነቱን ሁሉ ብያዳርስ የተሻለ ይሆናል። በከፊት ላይ እጣን ያጭስለት። ቀድሞ-ቀማስ ጥምና ጥፍሮች ረዥም ከሆኑ ይቆረጣሉ። ጸጉሩ አይበጠርም። ብልት አከባቢ ያለው ጸጉሪም አይላጭም፤ አይገረዝምም፤ ይህ ሁሉ ማስረጃ ሲለሌለው ነው። ሴት ግን ፀጉሯ ሶስት ጉንጉን ተጎንጉኖ ወደኋላዋ ይለቀቃል።

05

እሬሳን መገነዝ ወንድ ከሆነ በሶስት ነጭጭ ጨርቆች፤ ቀሚስና ጥምጣም በሌላቸው መገነዘብ ይበልጣል። ተራ በተራ ይጠቀሳልበታል። በቀሚስ በሽርጥና በአንድ ብትን መጠቅለያ ቢገነዝ ምንም አይደል። ሴት ግን በአምስት ጨርቆች ማለትም በቀሚስ በጉፍታ በአንድ ሽርጥና በሁለት መጠቅለያ ጨርቆች ነው የምትገነዘው። ህጻን ልጅ ከአንድ እስከ ሦስት በሚሆን ጨርቆች ይገነዛል። ሴት ህፃን በቀሚስና በሁለት ጨርቆች ትገነዛለች።

06 እሬሳን ማጠብ፤ በእሱ ላይ መስገድና የማስቀበር መብት ሚቹ ለተናዘዘለት ሰው ነው። ከዚያን የሚቹ አባት፤ አያት፤ ወራሽ ዘመዶች እንደየቅርብታቸው። ሴትን ለማጠብ ባለሙብት የተናዘዘችላት ስትሆን ከዚያም እናት፤ አያት፤ ከዚያም ሴት ዘመዶች እንደየቅርብታቸው ደረጃ። ባልና ሚስት አንዱ ሌላውን ልያጥብ ይችላል። አቡበክር ሲድቅን ያጠቧቸው ባለቤታቸው ነበሩ። ዐሊይ ባለቤታቸው ፋጥማን አጥበዋል።

07 በሚች ላይ አሰጋገድ ስርዓት እንደሚከተለው ነው፡- አራት ጊዜ ተክቢራ ይደረጋል፤ ቀጥሎም ሱረት አልፋቲሐን ይቀራል። ከሷ ጋር አጫጭር ሱራ ወይም የተወሰነ አንቀፅ ቢቀራ ይመረጣል። ቀጥሎ ሁለተኛ ተክቢራ ይልና በነቢዩ (ሰዐወ) ላይ ሠለዋት ያወርዳል። በመቀጠል ሶስተኛ ተክቢራ ብሎ የሚከተለውን ዱዓ ያደርጋል፡-

(اللهم اغفر لحينا وميتنا، وشاهدنا وغائبنا، وصغيرنا وكبيرنا، وذكركنا وأنتاننا، اللهم من أحييته منا فأحيه على الإسلام، ومن توفيته منا فتوفه على الإيمان، اللهم اغفر له، وارحمه، وعافه، واعف عنه، وأكرم نزله، ووسع مدخله، واغسله بالماء والثلج والبرد، ونقه من الخطايا كما ينقى الثوب الأبيض من الدنس، وأبدله دارا خيرا من داره، وأهلا خيرا من أهله، وأدخله الجنة، وأعذه من عذاب القبر، وعذاب النار، وافسح له في قبره، ونور له فيه، اللهم لا تحرمنا أجره ولا تضلنا بعده).

አላህ ሆይ! በሕይወት ላለን ለሚችቻችንም፣ ቅርብ ላለንና ፍቅ ላለንም፣ ለትናንሾቻችንና ለትላልቆቻችንም፣ ለወንዶቻችንና ለሴቶቻችንም ማረን። አላህ ሆይ! ከኛ ዉስጥ

በሕይወት ያቆየኼውን በእስላም ላይ አቆየው። ከኛ ዉስጥ ያሳረፍከውን ደግማ በእምነት ላይ ዉስደው። አላህ ሆይ! ማረው፤ እዘንለትም። ጠብቀውም፤ ይቅርታም አድርግለት። ማረፍያውንም አሳምርለት፤ መግቢያውን አስፋለት። ወንጀሉንም በዉሃ፣ ጤዛና በረዶ እጠብለት። ነጭጭ ልብሶች ከእድፍ እንደሚፀዱ ሁሉ እሱንም ከወንጀሉ አፅዳው። ከቤቱ የተሻለ ቤትና ከቤተሰቡ የተሻለ ቤተሰብ ቀይርለት። ጀነትም አስገባው፤ ከቀብር ቅጣትና ከእሳት ቅጣትም ጠብቀው። በቀብሩ ዉስጥም አስፋለት፤ ዉስጡንም አብራለት። አላህ ሆይ! ምንዳውን አትንፈገን ከሱ በኋላም አታጥምመን።

በመቀጠልም አራተኛ ተክቢራ ያደርጋል። አንድ ጊዜ ብቻ ወደ ቀኝ ያሰላምታል። ከያንዳንዱ ተክቢራ ጋር እጆቹን ማንሳት ይወደዳል።

ሚቹ ህፃን ከሆነ ደግሞ ለሱ ምህረት ከመጠየቅ ይልቅ ቀጣዩን ዱዓ ያደርጋል፡-

(اللهم اجعله فرطاً وذُخْراً لوالديه، وشفيعاً مُجَاباً، اللهم ثقل به موازينهما، وأعظم به أجورهما، وألحقه بصالح سلف المؤمنين، واجعله في كفالة إبراهيم عليه الصلاة والسلام، وَوَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْجَحِيمِ).

አላህ ሆይ! ከወላጆቹ ቀድሞ በአኸራ የሚጠብቃቸው፣ የነሱ የችግር ቀን አለኝ ታናም ልጃው ተቀባይነት ያለው አድርገው። አላህ ሆይ! በርሱ የኸይር ሚዛናቸውን አከብድላቸው። ምንዳቸውንም በርሱ ትልቅ አድርግላቸው። ከቀደምት ደጋግ ምእመናን ጋሪም

አስጠጋው። በነቢዩ ኢብራሂም ከለላ ዉስጥም አድርገው። በእዝነትህ ከገሀነም ቅጣትም ጠብቀው።

የሚያሰግደው እማም ሚቹ ወንድ ከሆነ በጭንቅላቱ ልክ መቆም፤ ሴት ከሆነች ደግሞ በመሐከለኛ ሰዉነቷ ልክ መቆም ሱና ነው። ሚቶቹ ሴትና ወንድ አንድ ላይ ከሆኑ ወንዱ በእማሙ በኩል ሲሆን ሴቷ በቅብላ በኩል ትሆናለች። ወንድ ህፃን ካለ ከሴት ይቀድማል፤ ሴት ህፃን ደግሞ ከሴት በኋላ ትደረጋለች። የህፃኑ ራስ በወንዱ ራስ ልክ ሲሆን የሴት መሐል ሰዉነት በወንዱ ራስ ልክ ይሆናል። እንዲሁም የህፃኗ ራስ በሴቷ ራስ ልክ፤ መሐከለኛ ሰዉነቷ በወንድ ራስ ልክ ይሆናል። ሁሉም ሰጋጆች ከኢማሙ በኋላ ይሆናሉ፤ ብቸኛ ሆኖ ከኢማሙ በኋላ ቦታ ካላገኘ ግን በቀኙ በኩል ይቆማል።

08

የአስከሬን አቀባበር በሽሪዓ የተደነገገው እስከ ሰዉየው ግማሽ ድረስ መቃብሩን በጥልቀት መቆፈር፤ በቅብላ በኩል መቃብር ዉስጥ ለሕድግ ማዘጋጀት፤ ሚቹን በለሕዱ ዉስጥ በቀኝ ጎኑ ማጋደምና ከፊኑን መፍታት ነው። ከፊኑን ማውለቅ ግን አይፈቀድም። ጀናዛው ወንድም ሆነ ሴት ፊቱ አይገለጥም። ከዚያም ሽክላ ለሕዱ ላይ ይደረደርና በጭቃ ተመርጎ አፈር እንዳይደረመስበት ይደረጋል። ሽክላ ማግኘት ካልተቻለ ከሱ ሌላ ባለው ነገር እንደ ጠውላ፤ ድንጋይ ወይም እንጨት በመሳሰሉት ከአፈር ይጠበቃል። በመቀጠል አፈር ይመለስበታል። በዚህ ጊዜ ቀጣዩን ዚክር ማለት ይወደዳል፡-

(بِسْمِ اللّٰهِ، وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ)

በአላህ ስም፤ በአላህ መልእክተኛ መንገድ ላይ

መቃብሩ ስንዝር ያክል ከፍ ይደረጋል፤ ከተቻለ በመቃብሩ ላይ አሸዋ ይደርግና ዉሃ ይፈሰስበታል።

ሸኚዎች መቃብር ዘንድ ቆመው ለሚቹ ዱዓ ማድረግ ይወደዳል። ምክንያቱም ነቢዩ (ሰዐወ) ሚችን ቀብረው ሲያበቁ እዚያው ቆመው ቀጣዩን ይሉ ነበር፡-

استغفروا لأخيكم، واسألوا له التثبيت، فإنه الآن يسأل

ለወንድማችሁ ምህረትን ጠይቁ፤ ፅናትንም ለምኑለት። እሱ አሁን ይጠየቃልና።

09 ያልተሰገደበት ሰው ከተቀበረም በኋላ በሱ ላይ መስገድ ይፈቀድለታል፤

ምክምያቱም ነቢዩ (ሰዐወ) ተግብረውታልና። ነገር ግን በአንድ ወር ጊዜ ዉስጥ መሆን አለበት። ጊዜው ከወር በላይ ከሆነ መቃብር ላይ መስገድ አይፈቀድም። ምክንያቱም ነቢዩ (ሰዐወ) ሚች ተቀብሮ ከወር በኋላ አልሰገዱበትምና።

10 የሚቹ ቤተሰቦች ለሰዎች ምግብ ማዘጋጀት አይፈቀድም፤

ምክንያቱም ጀሪር ቢን ኡብዱላህ አልበጀሊ እንዲህ ይላል፡-

«كنا نعد الاجتماع إلى أهل الميت وصنعة الطعام بعد الدفن من النياحة». رواه الإمام أحمد بسند حسن

“ከቀብር በኋላ በሚች ቤተሰብ ጋር መሰብሰብና ምግብ ማዘጋጀትን ከጨህት እንቆጥር ነበር።” ኢማሙ አሕመድ ሐሰን በሆነ ሰነድ ዘግቧል።

ነገር ግን ሌላ ሰው ለነሱና ለእንግዶቻቸው ምግብ መስራት ችግር የለውም። ዘመዶቹና ጎረቤቶቹ ለነሱ ምግብ መስራት ይፈቀዳል። ምክንያቱም ነቢዩ (ሰዐወ) የጀዕፈር ቢን አቢ ጣሊብ የሞት ዜና ሲደርሳቸው ሰዎች ለጀዕፈር ቤተሰብ ምግብ እንድሰሩላቸው አዘዋልና፤ እንዲህም አሉ፡ “እነሆ! እነሱ ስራን የሚያስፈታቸው ነገር አጋጥሟቸዋልና።”

የሟች ቤተሰቦች ከተሰጣቸው ምግብ ጎረቤታቸውን ወይም ሌላ ሰውን ጠርቶ ማብላት ችግር የለውም። ይህ ደግሞ ከሸሪዓ እስከሚናወቀው ድረስ የተቀመጠለት የጊዜ ገደብ የለውም።

11 ለሴቶች ባሎቻቸው ከሆነ እንጅ ለሌላ ሰው ከሶስት ቀን በላይ ለቅሶ መቀመጥ አይፈቀድላቸውም። ለባሎቻቸው ደግሞ አራት ወር ከአስር ቀን ያዝናሉ። እርጉዝ ከሆነች ደግሞ እስክት ወልድ ድረስ ትቀመጣለች። በዚህ መልኩ ትክክለኛ ሐዲስ ከነቢዩ (ሰዐወ) ተዘግቧልና። ወንዶች ደግሞ ለማንም ለቅሶ መቀመጥ አይፈቀድላቸውም።

12 ወንዶች በፈለጉ ጊዜ መቃብርን ዘይረው ዱዓ ሊያደርጉለት፤ እዝነትን ሊለምኑለትና ሞትን ማስታወስ ይችላሉ። ምክንያቱም ነቢዩ (ሰዐወ) እንዲህ ይላሉ፡- “መቃብሮችን ጎብኙ፤ እነሱ አክራን ታስታወሳችኋለችና።” ኢማም ሙስሊም ዘግበውታል።

ሰላቦች መቃብርን በዘየሩ ጊዜ ቀጣዩን ዱዓ እንዲያደርጉ ያስተምሩ ነበር፡-

«السلام عليكم أهل الديار من المؤمنين والمسلمين، وإنا إن شاء الله

بكم لاحقون، نسأل الله لنا ولكم العافية، يرحم الله المتقدمين
والمستأخرين».

የዚህ መቃብር ምእመናንና ሙስሊሞች ሰላም በናንተ ላይ
ይሁን፤ እኛም አላህ ካሻ ከናንተ ጋር እንገናኛለን። ለኛም
ለናንተም ሰላምን እንለምናለን። ከኛ የቀደሙትና የዘገዩትን
አላህ ይዘንላቸው።

ለሴቶች ደግሞ መቃብር መዘየር አይፈቀድም፤
ምክንያቱም ነቢዩ (ሰዐወ) መቃብር የሚዘይሩ ሴቶችን
ረግመዋልና። እንደዚያውም ሴቶች መቃብርን ከዘየሩ ፈተናና
ትእግስት ማጣት ይፈራላቸዋል። እንደዚያውም ጀናዛን
መከተል አይፈቀድላቸውም፤ ነቢዩ (ሰዐወ)ከልከለዋልና።

መስጂድ ዉስጥ ወይም ሜዳ ላይ በአስክሬን ላይ መስገድ
ለወንዶችም ሆነ ለሴቶች ይፈቀዳል።

የአላህ እዝነትና ሰላም በነቢያችን ሙሐመድ፣ በቤተሰቦቻቸውና
በባልደረቦቻቸው ላይ ይስፈን።

ተፈፀመ!!!

IslamHouse.com

 IslamHouseAM/ Bengali.IslamHouse islamhouse.com/am/

 channel/UC0T_q-4JkqIMTfmx1L3kTw

For more details visit
www.GuideToIslam.com

contact us :Books@guidetoislam.com

 Guidetoislam.org Guidetoislam1 Guidetoislam www.Guidetoislam.com

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

هاتف: +966114454900 فاكس: +9661144970126 ص ب: 29465 الرياض: 11457

ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH

P.O.BOX 29465 RIYADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126

አስፈላጊ ትምህርቶች ለብዙሃኑ ህዝብ

ይህ መጽሐፍ አንገብጋቢና ወሳኝ የሆኑ መሰረታዊ የእስላም ትምህርት በውስጡ ይዟል አንብበው ዕውቀት እንድቀስሙ ተስፋ እናደርጋለን።

IslamHouse.com

